

TÜRKİYE'DE TÜTÜN

Türkiye'de yasa dışı ticaret ve kayıt dışı ekonomide önemli bir payı olan tütün mamulleri kaçakçılığı; vergi kaybı yaşamasına neden olmakta, ekonomiyi olumsuz etkilemekte ve piyasada haksız rekabete sebebiyet vermektedir.

2017 yılında dünyada 6,5 milyon tonluk tütün üretimi gerçekleşirken, Türkiye 80 bin tonluk üretimle 15. sırada yer almıştır. Dünya tütün üretiminde ise 2,4 milyon tonla Çin ilk sırada yer alırken onu 880 bin ton ile Brezilya, 799 bin tonla Hindistan izlemiştir.

6,5

MİLYON
TON

82,5

BİN TON

2018 yılında sözleşmeli üretim yapan 56 bin üretici yurt genelinde 82,5 bin ton tütün üretmiştir.

Sözleşmesiz olarak üretilen ve kayıtlara geçen 11 bin ton tütün ile birlikte yurt genelinde toplam tütün rekoltesi 93,5 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

93,5

BİN TON

%32

Universal Crop 2015 verisine göre, yıllar itibarıyla rekolte değişimleri olmakla beraber 185 bin tonluk Dünya Oryantal Tütün* pazarının 60 bin tonluk kısmı Türkiye'ye aittir.

2002 ürün yılında 405 bin olan tütün üreticisi sayısı 2018 yılı itibarıyla %86 azalarak 56 bin olmuştur.

56

BİN

20.119.986

PAKET

2009 yılında ele geçirilen kaçak sigara miktarı 10 milyon pakete ulaşırken; 2018 yılı için bu miktar 20.1 milyon pakete yükselmiştir.

KOM birimlerince 2016 yılı içerisinde ele geçirilen kaçak sigaraların neden olduğu vergi kaybının yaklaşık 400 milyon TL'yi bulduğu tahmin edilmektedir. Tütün kullanımının yarattığı sağlık giderlerinin ise yıllık 11 milyar dolar olduğu öne sürülmüştür.**

400

MİLYON TL

Kaçak sigaraların büyük bir kısmının Bulgaristan, Çin, Endonezya, Birleşik Arap Emirlikleri menşeli sigaralar olduğu görülmektedir.

*Oryantal tütün, dünyada ayrıca Türk tipi tütün olarak bilinen küçük yapraklı ve karakteristik niteliklere sahip olan tütündür.

** Türk Toraks Derneği (TTD) Tütün Kontrolü Çalışma Grubu 2018

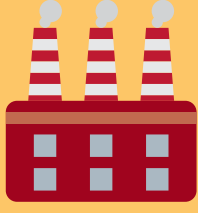
Türkiye'de Alkollü İçki Kaçakçılığı ile Mücadele

Şişesi üzerinde bandrol bulunmayan veya sahte, taklit bandrol bulunan ya da bandrolü orijinal olmasına rağmen içeriği sahte olan ürünler kaçak/sahte alkollü içki olarak adlandırılmaktadır.

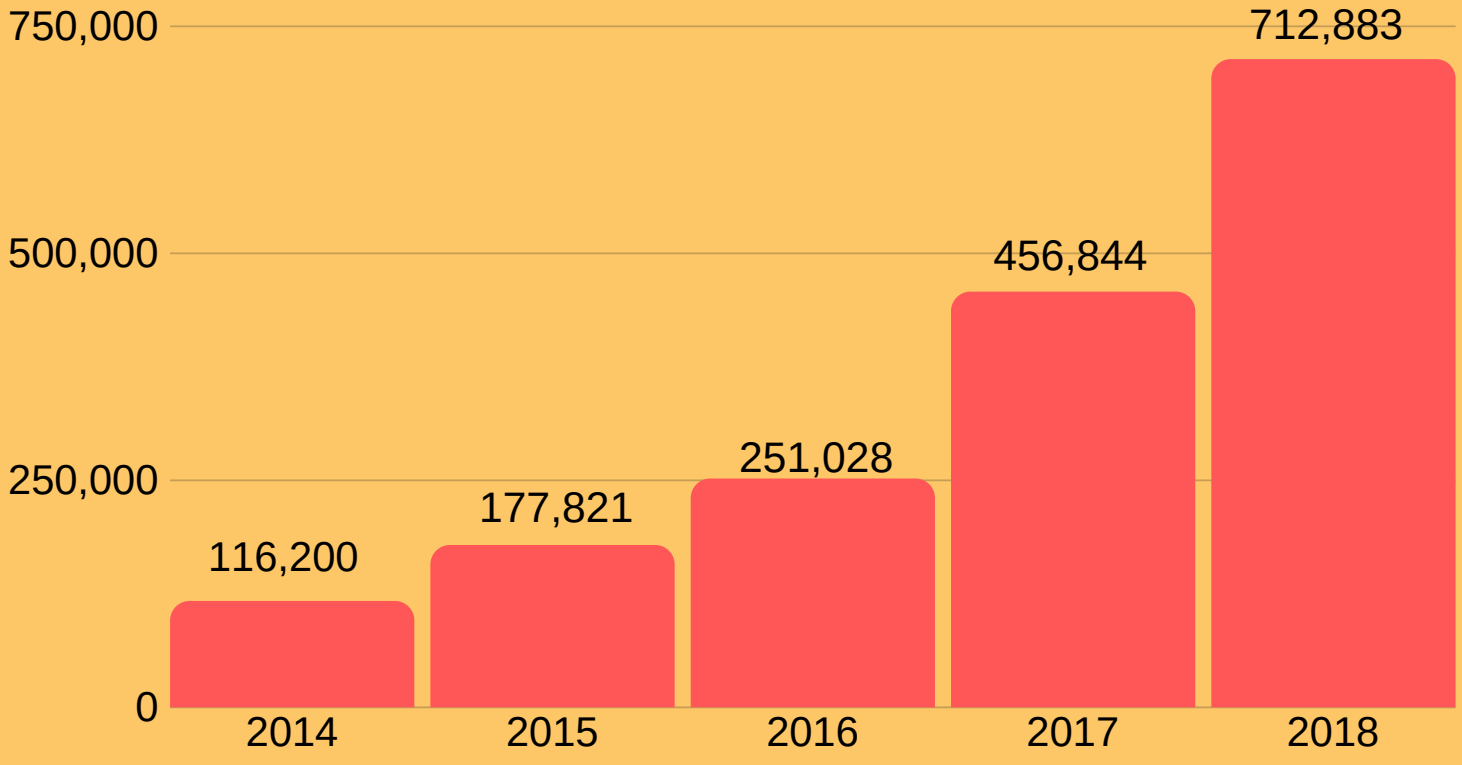
Alkollü içki suç faaliyetlerinin kaynakları

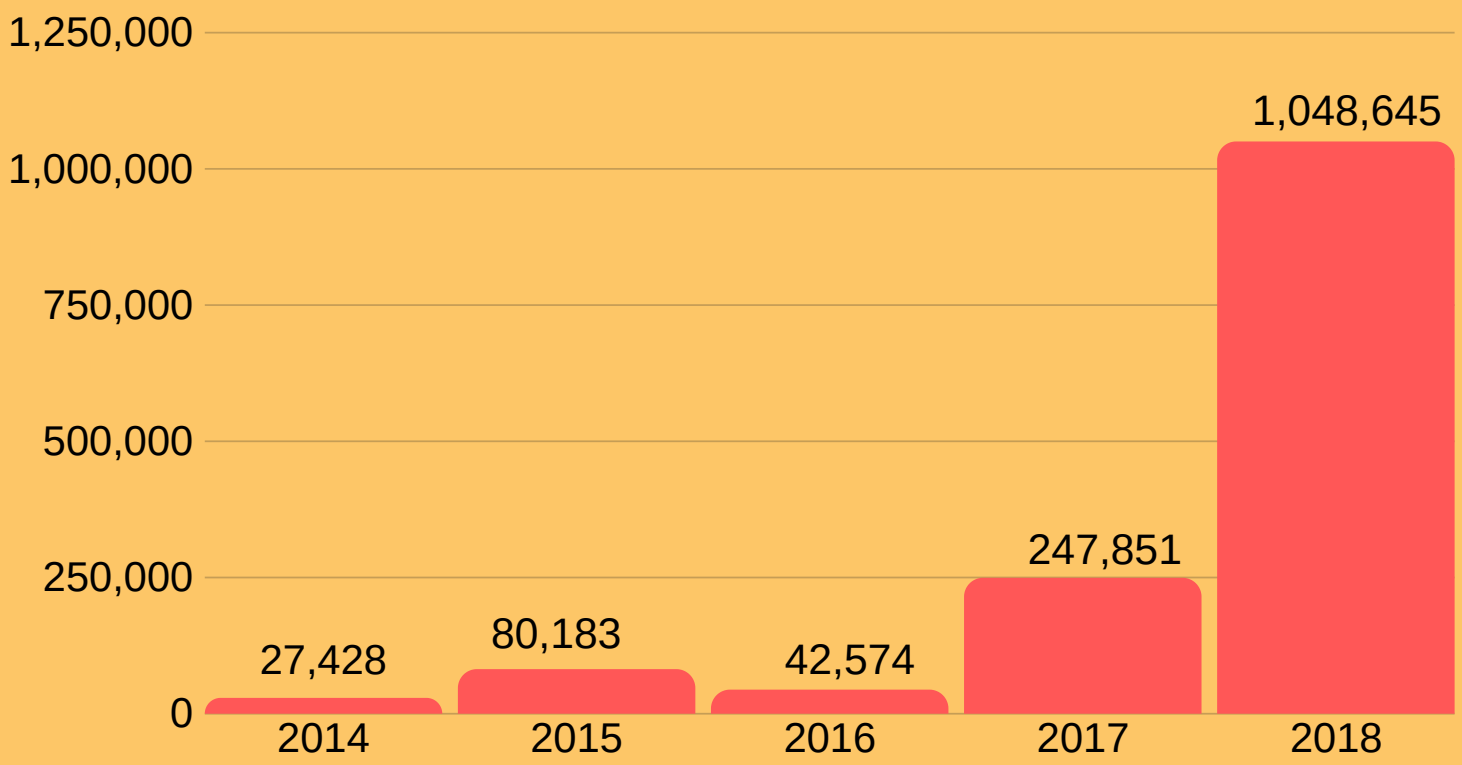
Yurt dışından temin edilen alkollü içkilerin yasa dışı yollardan ülkeye getirilmesi

Ülkedeki yasa dışı imalathanelerde üretilen ya da sektördeki yasal firmalarca mevzuata aykırı olarak üretilen alkollü içkilerin piyasaya sürülmesi

Kaçak alkollü içki yakalama miktarı (şişe) - KOM 2018

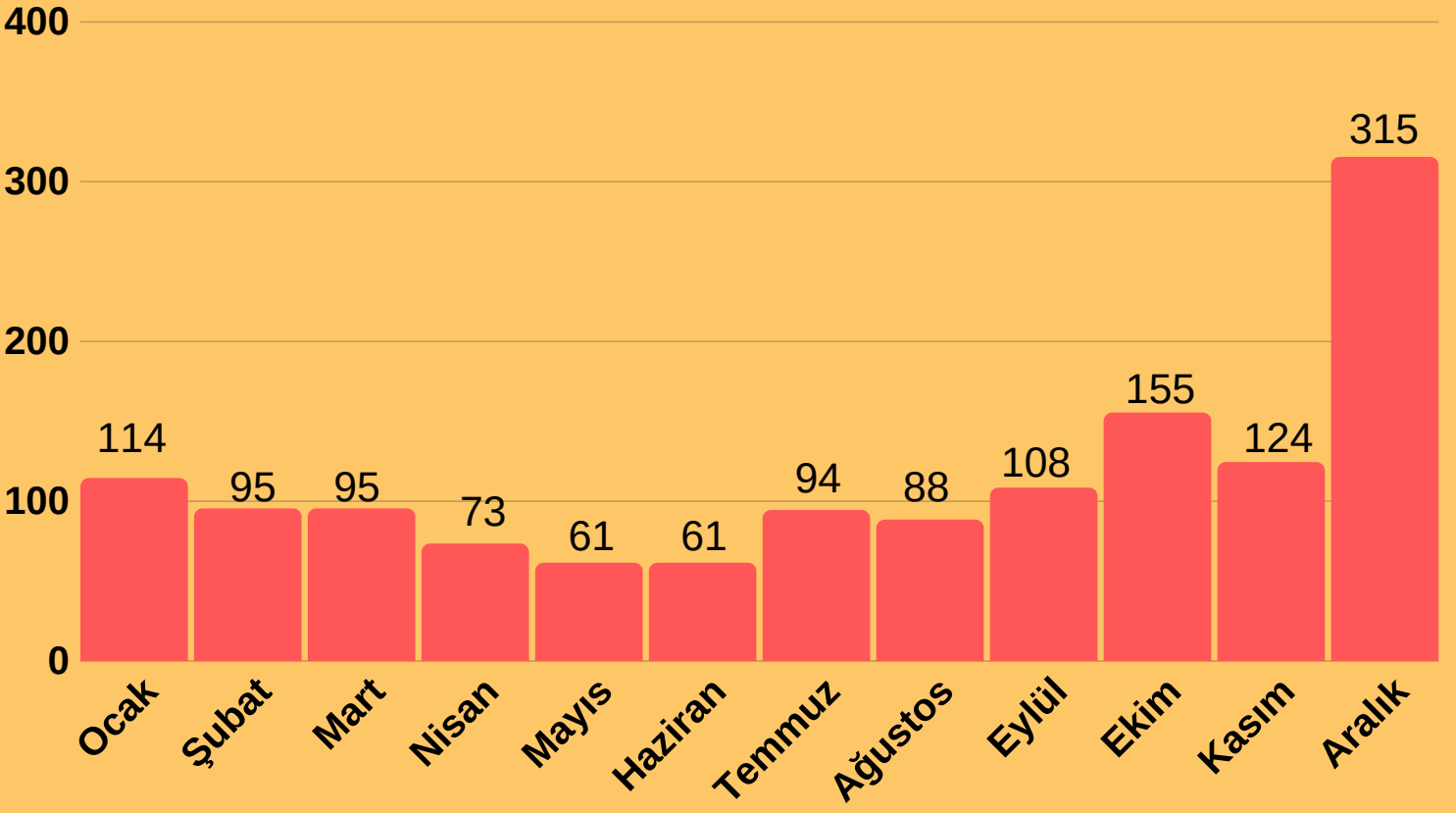
Kaçak alkollü içki yakalama miktarı (litre) - KOM 2018

Görüldüğü gibi 2014'ten itibaren yakalanan alkol miktarında düzenli bir artış olmuştur. 2018'de ise bu miktar 712.883 şişe ve 1.048.645 litre alkole denk gelmektedir.

2018 Yılı Aylara Göre Kaçak Alkollü İçki Olay Sayıları

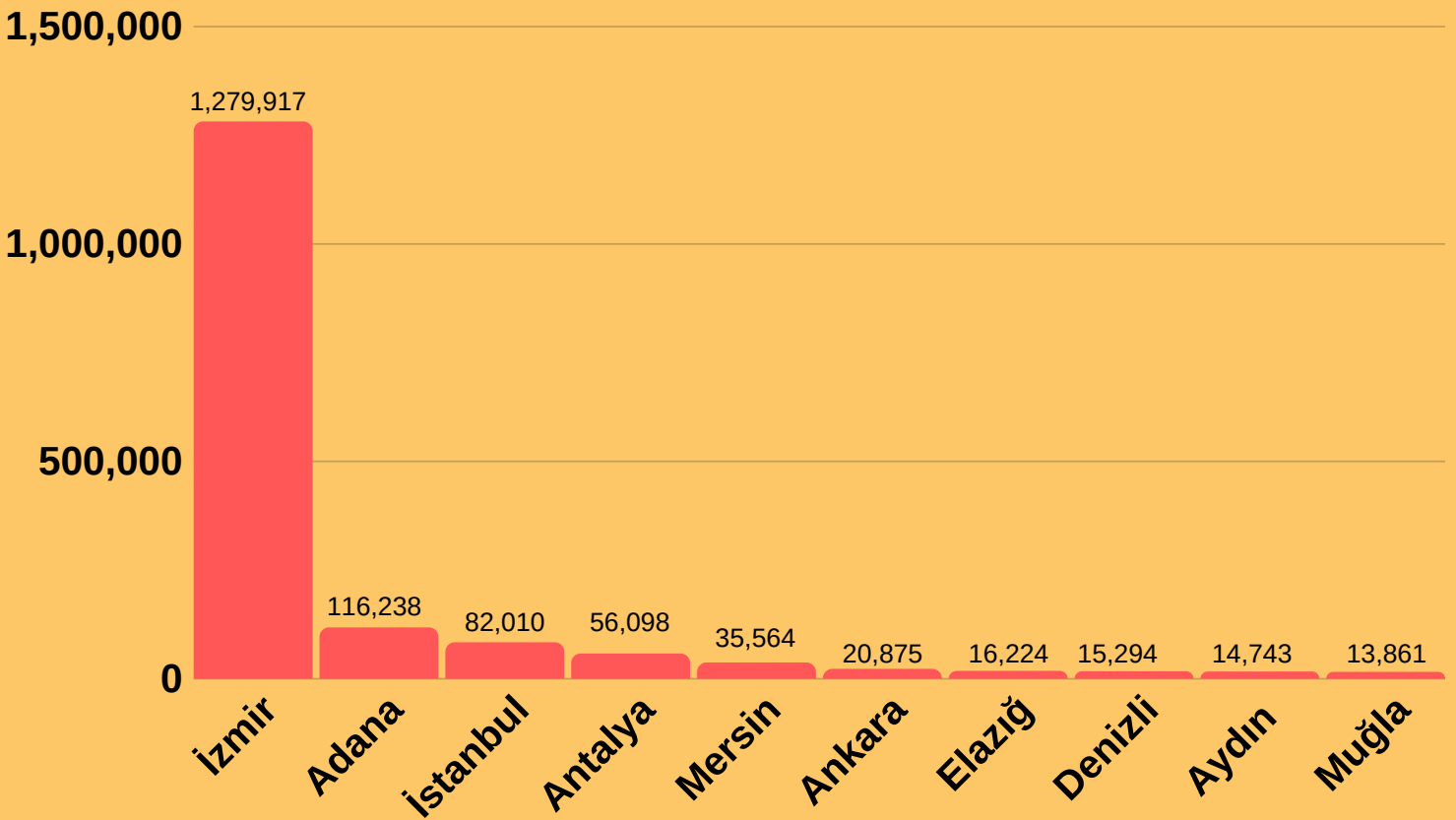

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele 2018 Raporu

Emniyet güçleri, yılbaşı öncesi alkollü içki talebinin artmasıyla beraber suç örgütleri/grupları tarafından piyasaya kaçak/sahte alkollü içki sürülebileceği değerlendirdiğinde dolayı ülke geneli operasyonlara ağırlık vermiştir. Bu nedenle aralık ayındaki olay sayısında büyük bir artış meydana gelmiştir.

2018 Yılında En Fazla Kaçak Alkollü İçki Ele Geçirilen 10 İl (şişe)

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele 2018 Raporu

2018 yılında en fazla kaçak alkollü içki ele geçirilen il açık arayla İzmir olurken, onu Adana, İstanbul, Antalya, Mersin, Ankara, Elazığ, Denizli, Aydın ve Muğla izlemiştir.

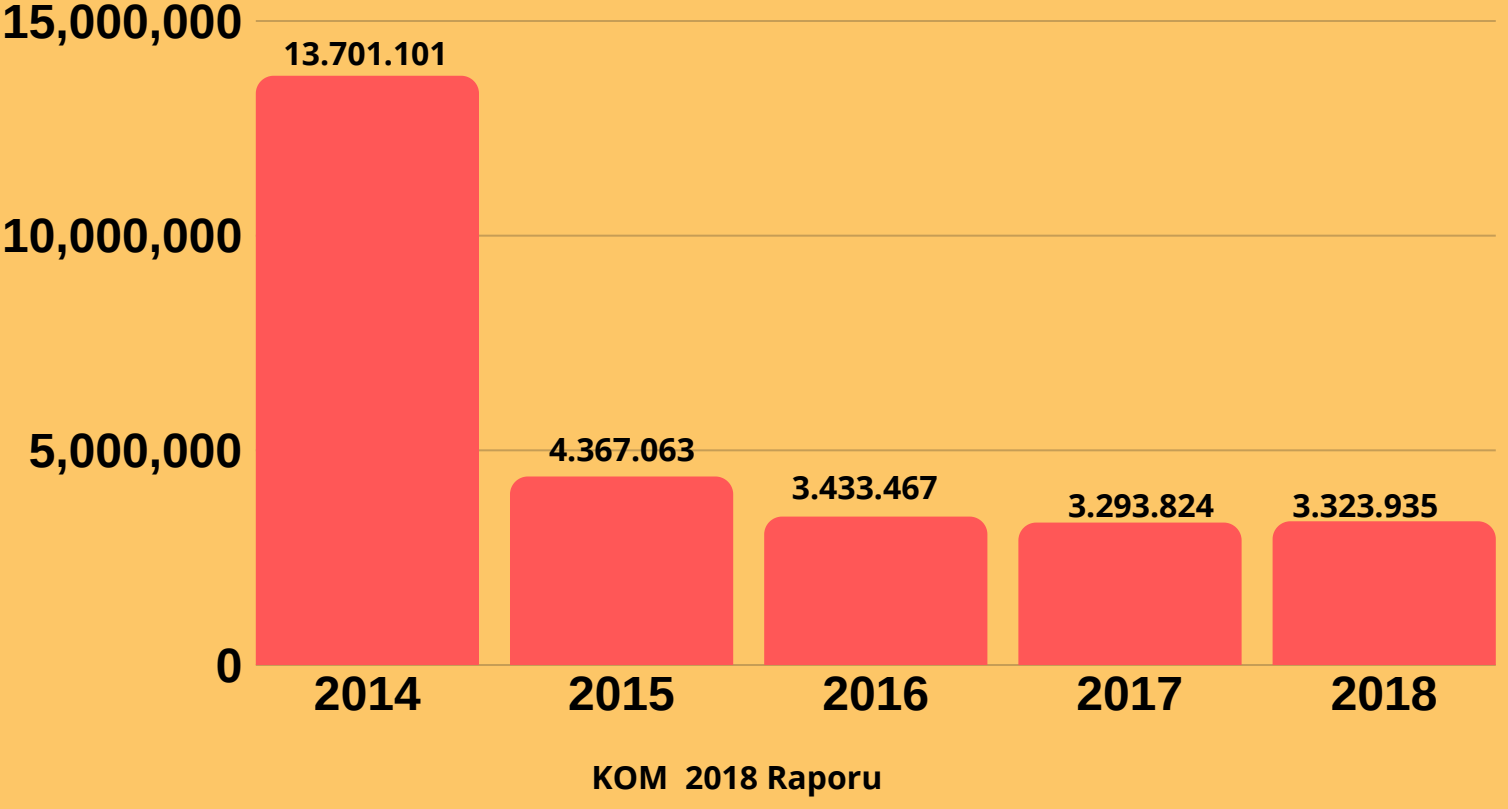
İzmir'de 1.279.917 şişe kaçak alkollü içki ele geçirilirken, İstanbul'da 82.010, Ankara'da ise 20.875 şişeye el konulmuştur.

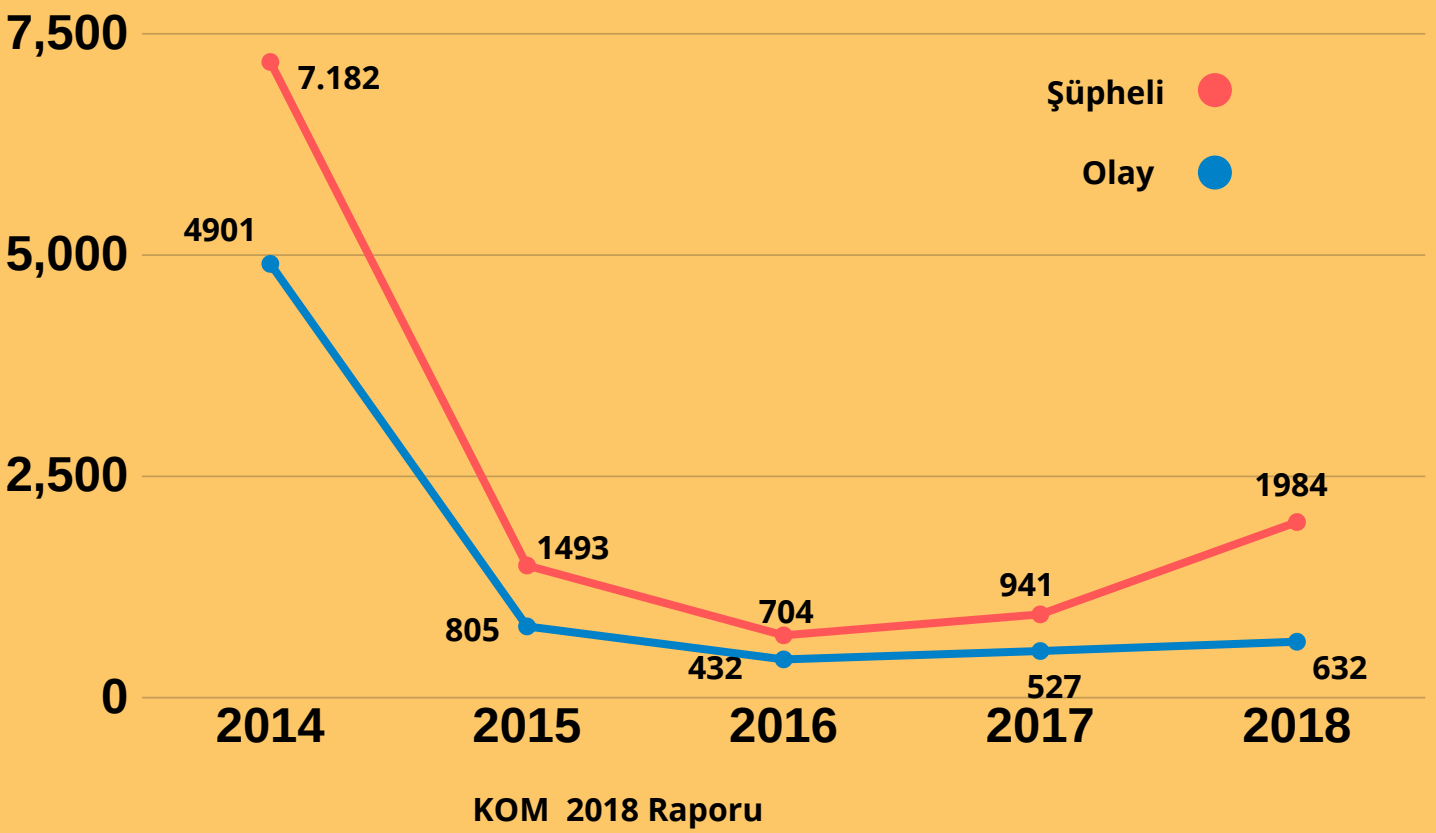
Türkiye'de Akaryakıt Kaçakçılığı ile Mücadele

Yıllara Göre Ele Geçirilen Kaçak Akaryakıt Miktarları (litre)

Akaryakıt kaçakçılığı ile mücadele çalışmaları kapsamında, 2018 yılında toplam 632 adet operasyonel çalışma gerçekleştirilmiştir. 3.323.935 litre kaçak akaryakıt ile türevleri ele geçirilmiştir. 2014 yılında ise ele geçirilen kaçak akaryakıt miktarı 13.701.101 litre idi.

Yıllara Göre Akar Yakıt Kaçakçılığı Şüpheli ve Olay Sayıları

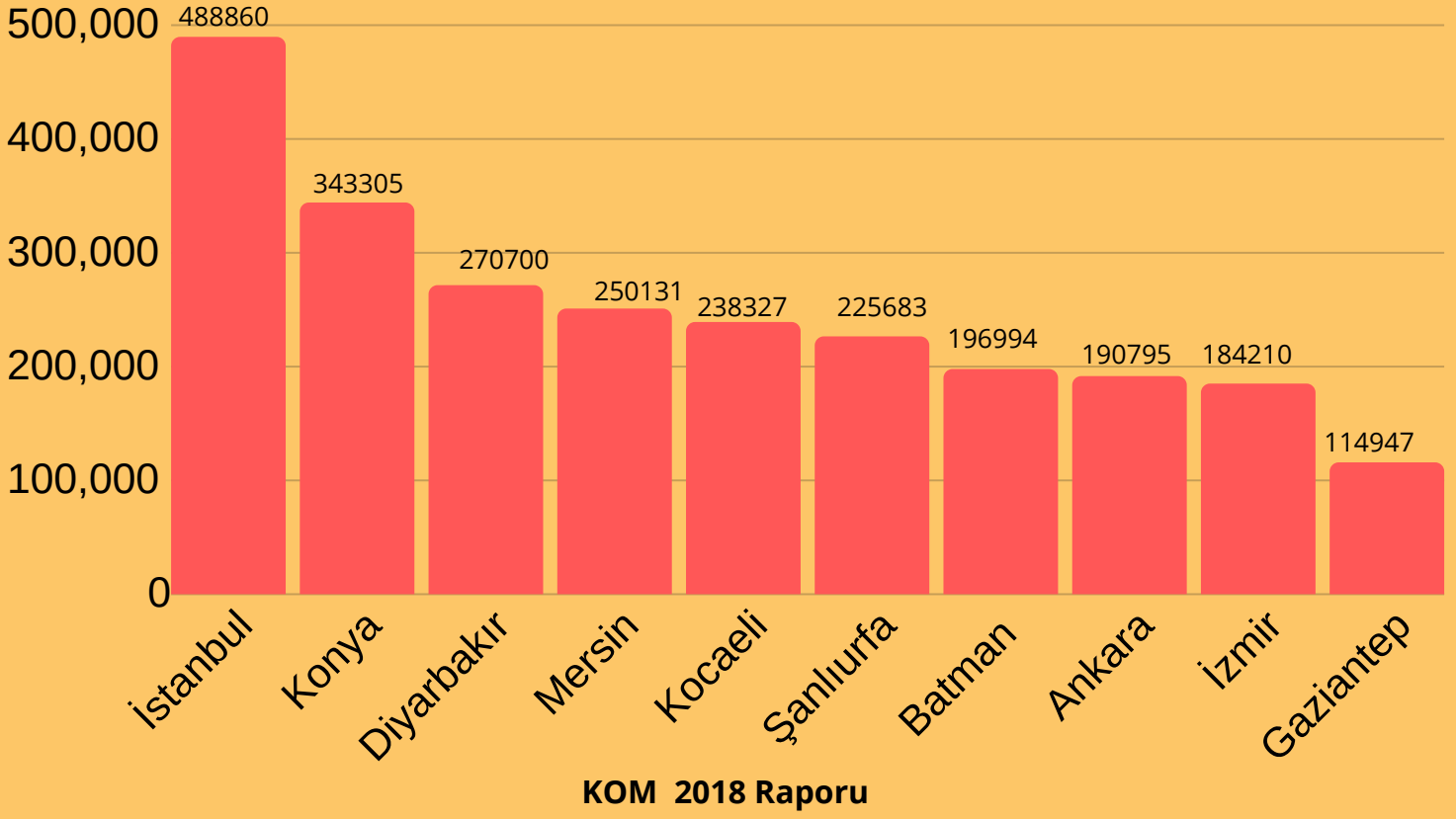

2018 yılına ait akaryakıt kaçakçılığı verileri incelendiğinde, 2017 yılına göre olay sayısında yaklaşık %20, şüpheli sayısında yaklaşık %111'lik artış görülmektedir. Buna göre 2018 yılında 1984 şüpheli yakalanmıştır. 632 tane ise operasyonel çalışma yapılmıştır. Bu sayılar 2014 yılında 7182 ve 4901 idi.

2018 yılı içerisinde ele geçirilen kaçak akaryakıtın sebep olduğu vergi kaybı yaklaşık 12 milyon TL civarındadır.

2018 Yılında En Çok Kaçak Akaryakıt Ele Geçirilen İller

2018 yılında akaryakıt kaçakçılığına yönelik yapılan çalışmalar; geniş hinterlanda sahip limanı bulunan, ham petrol boru hatları istikametinde olan, sanayileşmiş şehirlere ve sınır şehirlerine yoğunlaşmaktadır.

İstanbul başta olmak üzere Konya, Diyarbakır ve Mersin en çok kaçak akaryakıt yakalanan illerdendir.

Son Yıllarda Kaçaklığı Yapılan Akaryakıt Türleri ve Miktarları (litre)

	2014	2015	2016	2017	2018
MOTORİN	8.651.333	919.109	666.193	644.920	563.723
BENZİN	13.817	3.767	3.455	279	2.310
FUEL-OİL	80.768	47.568	170.580	55.056	57.520
SOLVENT	17.150	4.600	0	32.100	0
BİO-DİZEL	0	3.100	0	99.684	0
KATKILI AKARYAKIT	2.773.746	2.438.558	1.960.043	2.221.374	2.285.550
HAM PETROL	208.605	337.872	553.570	128.932	358.782
MADENİ YAĞ	1.544.460	551.115	67.930	35.016	20.050
LPG	72.319	39.400	11.136	25.535	0
GAZYAĞI	290.089	21.974	560	50.928	36.000
JET YAKITI	48.814	0	0	0	0
TOPLAM	13.701.101	4.367.063	3.433.467	3.293.824	3.323.935

KOM 2018 Raporu

2018 yılında türlerine göre yakalanan kaçak akaryakıt miktarları incelendiğinde, en fazla kaçakçılığı yapılan ürünün motorin yerine ikame edilmek üzere piyasaya sürülen katkıli akaryakıt olduğu görülmektedir.